

KERKDIENSTEN

GENEVE	LAUSANNE
Auditoire de Calvin, naast cathédrale St. Pierre	Chapelle de Béthusy
Zondag 1 november om 11.00 uur Ds. Lia Wolters-Berghout Gemeenschappelijke dienst met de Schotse en Italiaanse gemeente	Zondag 15 november om 10.30 uur Ds. Lia Wolters-Berghout Laatste dienst in de Chapelle de Bethusy en avondmaal
Zondag 22 november om 11.00 uur - Temple te Commugny - Doopdienst Ds. Lia Wolters-Berghout	
Zondag 13 december om 15.00 uur - Salle Communale te Bégnins Gezamenlijke kerstmiddag geleid door Ds Lia Wolters-Berghout en Mgr Bert Van Megen	
Donderdag 24 december - kerstdienst om 21.45 te Villars Ds Lia Wolters-Berghout	
Vrijdag 25 december - kerstdienst om 11.00 te Commugny Ds Lia Wolters-Berghout	

Geloof en moralisme deel 5

“De mens is geschapen als een riskant wezen... Wie gebouwd is op de liefde, moet beschikken over vrijheid, dat wil zeggen over de mogelijkheid de liefde te weigeren, respectievelijk die liefde daaraan te schenken waarvoor ze niet was bedoeld.” Zo begint prof. Berkhof in ‘Het Christelijk Geloof’ de paragraaf ‘De mens, schuld en lot.’ Zonde is het dat de mens die vrijheid om lief te hebben misbruikt en zich niet richt op de liefde van God, daarin zijn leven niet verankert, maar zijn oriëntatie kiest op de wereld om hem heen of op zichzelf gericht is. De toorn van God brengt Berkhof dan ook in verband met gekwetste liefde.

Dat is een heel ander begrip van zonde dan het idee dat God precies al onze misstappen noteert en ons daarvoor ter verantwoording zal roepen. Het is niet voor niets dat Jezus de liefde tot God en de naaste noemt als hem gevraagd wordt hoe je het koninkrijk van God binnen gaat. Het gaat om een relatie, dat is wat anders dan het voldoen aan een aantal voorschriften of aan een bepaalde moraal. Maar niet iedereen die zegt Here, Here zal het koninkrijk der hemelen binnengaan, zelfs niet als ze in zijn naam geprofeteerd hebben en boze geesten hebben uitgedreven. (Mt 8:22). Ook onder die mensen zijn er volgens Jezus ‘werkers der wetteloosheid’.

Het is een lastige tekst om die goed te verstaan. De perikoop begint met de enge poort en de brede weg. In de reformatorische traditie is de brede weg die naar het verderf leidt naast het smalle pad getekend dat naar de enge poort van het koninkrijk der hemelen gaat in een kleurige plaat die veel mensen in huis hadden. Langs de brede weg zie je de verleidingen van het leven en er zijn allerlei paadjes waardoor mensen van het smalle

pad afraken, de brede weg op. Dat is het verband waarin we deze teksten zijn gaan lezen. Wat vergeten wordt is dat de tekst die aan het beeld van de brede weg vooraf gaat als volgt luidt: “Alles nu wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun ook aldus: want dit is de wet en de profeten.” Opnieuw gaat het dus niet om dwangmatige regels en een benauwde levensstijl, maar om een samenleven met God en met de anderen vanuit het hart. Ken je eigen verlangen naar liefde, respect en waardigheid en herken dat verlangen ook bij je medemens. Dan doe je wat God van je vraagt. Geen grootse geloofsprestaties dus, maar de ander zien met de blik van de liefde. Daar gaat het om, omdat God liefde is. De diepste bestemming van de mens is geliefd te worden en lief te hebben. Zonde als dat misgaat.

Wie het woord oordeel opzoekt in een concordantie ontdekt dat in de bijbel dit woord vaak gebruikt wordt om de onderlinge oordelen die mensen over elkaar uitspreken af te wijzen. Slechts een enkele keer wordt er gesproken over een oordeel over de daden van de mensen door God of door Jezus. In de latere kerkgeschiedenis heeft dat een veel groter accent gekregen. Men is het vooral gaan lezen als een oordeel na het leven. Spannend is de tekst uit Joh. 3: 16-18: Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft eeuwig leven hebbe. Want God heeft zijn zoon niet in de wereld gezonden opdat Hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door hem behouden worde. Wie in hem gelooft wordt niet veroordeeld, wie niet gelooft is reeds veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren zoon van God.” Wat betekent dit precies? In de bijbel wordt verrassend genoeg niet uitgewerkt wat het koninkrijk der hemelen inhoudt, of hoe het heil door Jezus en

zijn kruis tot stand gebracht wordt. Ook in deze tekst niet, ondanks alle vragen van Nikodemus. Velen hebben deze tekst gelezen alsof geloven, in de zin van het aannemen van een aantal geloofswaarheden, een voorwaarde is om aan het oordeel te ontkomen. Maar zou deze tekst door het gebruik van de tegenwoordige tijd ook niet zo gelezen kunnen worden dat men door de afwijzing van de door God in Jezus aangeboden liefde, zichzelf in feite te kort doet en zijn

bestemming misloopt en dus gedoemd is het te stellen zonder de liefde van God die bevrijdt van alles waar de mens zich aan bindt? Het Bijbels spreken over het oordeel is niet gericht op bangmakerij of dwingelandij, maar staat in het licht van de liefde die de mens aangeboden wordt en die de mens werkelijk tot zijn diepste bestemming brengt.

Lia Wolters-Berghout

BIJ DE DIENSTEN

15 november : Laatste dienst in Lausanne

Op zondag 15 november zal de laatste Nederlandse kerkdienst in Lausanne gehouden worden. Een traditie van 36 jaar komt daarmee tot een einde. In deze dienst hopen we die periode op een waardige manier af te sluiten.

Zo'n afscheid doet pijn, vooral bij de mensen die veel waarde aan deze diensten hechtten. Gelukkig betekent het niet het einde van de mogelijkheden van mensen uit Lausanne en omgeving om naar een Nederlandse kerkdienst te gaan. Velen hebben hun weg al naar Commugny gevonden. We hopen en bidden dat de gemeente daar verder mag bloeien.

22 november : Doopdienst

In de dienst in Commugny op 22 november zal Francien Capelle gedoopt worden. Francien werd op 13 juli geboren en is de dochter van Martinus en Marleen, de zus van Leendert en de kleindochter van Henri en Len Pahlplatz.

Kind wij dragen je op handen
naar het water van de bron.
Want jouw leven mag niet stranden,
Niet vergaan in het waarom.
Hanna Lam

We wensen ouders en grootouders en ieder die om hen heen staan en onszelf als gemeente een fijne dienst toe.

13 december : Kerstmiddag

Noteer alvast in uw agenda dat er op 13 december een kerstmiddag gehouden wordt in Bégnins om 15.00 uur. Voorgangers zullen zijn Ds. Lia Wolters-Berghout en Mgr. Bert van Megen. Natuurlijk is er ook de gebruikelijke brocante. Zegt het voort, ook aan uw Katholieke vrienden!

Kinderproject kerstmiddag 2009

In samenwerking met een paar ouders is het kinderproject kerstmiddag bedacht. Met een groepje kinderen tussen ongeveer 8 en 13 jaar oud willen we de kerstviering in Bégnins op 13 december voorbereiden. De kinderen komen 4 keer een uur bij elkaar in de buurt van Divonne en Versoix om over de achtergrond van kerst te praten en te leren, en te bedenken wat zij willen bijdragen aan de kerstmiddag. Lia Wolters zal hen hierin begeleiden. De eerste keer is dinsdag 3 november van 5 tot 6 uur in Versoix. De volgende data zijn in overleg op dinsdag of woensdagavond 17 of 18 november, 1 of 2 december en 8 of 9 december telkens van 5 tot 6 uur. Meer kinderen van harte welkom. Het is geen voorwaarde dat ze lid van de NPG zijn. Informatie en aanmelden bij ds. Lia Wolters-Berghout.

Lia Wolters-Berghout

Chapel de Béthusy - Mijmeringen van 1970 tot heden

Vanaf ons eerste bezoek op 7 februari 1970 is ons beeld van de Chapel de Béthusy er één van een plek van openheid en warm onthaal binnen de nederlandse gemeenschap. Die eerste keer werden wij op hartelijke wijze verwelkomd door dhr. H. van Buren uit Corseaux. Voorganger was ds Gerd Kelling, hij preekte die dag voor de eerste maal in deze kapel, de dienstdoend ouderling was dhr J. Potter van Loon Sr.

"Lausanne" was gekenmerkt door een uitgebreide bijbelkring bij de familie Stam, een Openhuis voor jongeren bij mevr. Mieke Bleeker (vierde vrijdag van de maand), spoedig overgenomen door fam. Vogelesang. Na de kerkdienst was er natuurlijk altijd het koffie drinken, een belangrijk element voor ontmoetingen tussen jong en oud. Er zijn vriendschappen ontstaan die je hele verdere leven meegaan, ook met families die weer uit Zwitserland zijn vertrokken. In die tijd kwamen er ook veel jonge mensen langs, au-pairs, verpleegsters en verplegers, studenten en jonge academici. Zelfs schreven ouders de NPG aan om een jaar onderdak voor hun zoon of dochter. In die jaren werd een start gemaakt met boeiende Leerhuisavonden bij de fam. P. Duymaer van Twist, oorspronkelijk geleid door ds Gerd Kelling, daarna door ds Albert de Beaufort maar ook met sprekers uit Nederland (Prof. van Peurssen, Prof. Berkhof, Dr. Wiersinga, Prof. Kuitert, Dr. Klink, Dr. Sijtsma). De avonden trokken enorm veel belangstelling, ook buiten de kring van NPG-gangers.

De KR Lausanne was inmiddels uitgebreid tot 5 leden (dames J. Schoen en A.-M. Duymaer van Twist, heren v. d. Berg, Leonard, Vogelesang). De band met de paroisse van de Cathedraal was sterk, ook dankzij één van haar predikanten ds De Watteville (heel wat jaren voorganger van de Waalse kerk in Den Haag). De predikanten de Beaufort en de Watteville organiseerden een culte bilingue in de Cathedraal met ontvangst door de paroisse in de aangrenzende Salle de la Consistoire, een jaar later in de Chapel. In onze diensten speelde een predikantsvrouw Mme O. Rouge het orgel. Zij werd opgevolgd door Mevr. Corrie Frank die trouw uit Leysin afdaalde om op de orgelbank present te zijn. Dat was achter het frontpaneel van het liturgisch centrum waar ze discreet uit te voorschijn schoof bij het begin van de preek.

Dit was ook de tijd van een bloeiende bijbelkring bij mevr. Redelé en een zeer wel bezochte ouderencatechisatie beide onder de bezielende

leiding van ds de Beaufort. Een jongeren bijbelstudiekring kwam maandelijks bijéén in één van de beneden zalen van de Chapel.

Nieuwe gezichten namen in de KR plaats, mevr. Ans Hamelberg, dhr George Stam, dhr Gus v.d. Feltz, Mevr. I. van Dorser, Mevr. Greet Lourens, mevr. Wil Schoen, dhr. Bram Dudok de Wit, dhr Kees Baars, Dr Fred Kuipers, Barbara Vogelesang, Jan-Jaap v.d. Broek. Het was een tijd van grote bloei, maar ook van de eerste aanwijzingen dat we in aantal zouden gaan krimpen. Vooral de heren Baars en Kuipers maakten zich zorgen over de toekomstige draagkracht van de NPG.

In de 80iger jaren waren ook de zomerdiensten goed bezet vanwege ieder jaar terugkerende gastkerkgangers die op de campings langs het meer verbleven, logerende predikanten boden hun diensten voor het volgende jaar aan. Het betekende een levendige uitwisseling van ideeën en ervaringen.

Grote schrik, in 1987 brandde de kapel volledig af doordat een straalkachelletje van een organist (niet de onze) de vlammen in de gordijnen zette. Herbouw kostte een vol jaar en in dat jaar waren we onder dak in het kerkje van Paudex, tussen Pully en Lutry langs het meer. Bij terugkeer in de Chapel de Béthusy bleek het parkeerterrein naast de kapel afgesloten te zijn met een barrière die de ouderling van dienst op zondagmorgen mocht ontsluiten. Desondanks hebben zich minstens 3 van onze kerkgangers klemgereden en kwam daar in één geval een dépanneuse bij te pas. Sinds 2000 is dit plein niet meer toegankelijk en is ons een schoolplein toegewezen, echter voor niet regelmatige bezoekers moeilijk te vinden.

Nadat Mevr. Frank niet meer als organiste kon optreden werd ze opgevolgd door Dhr Jenne Meyster, ex-kantor en organist die in Nederland nog had meegewerkt aan het tot stand komen van het Liedboek. Hij bezorgde zijn opvolgster Isabelle Noverraz de nodige muziekboeken om vertrouwd te raken met onze liederen. Isabelle heeft zo'n 16 jaar de muzikale ondersteuning van de liturgie verzorgd, bij tijd en wijle vervangen door haar echtgenoot Thierry, fluitist-trompetist en dirigent.

In 1991 was het jaar dat een beroepingcommissie een zoektocht begon naar een predikant die ds Albert de Beaufort zou vervangen. Dit bracht grote toenadering tussen de beide kerkenraden tot stand. Het was een proces dat zich in goed overleg gedurende vele maanden voltrok en ook menig vrolijk moment opleverde voor de deelnemers. De keus viel op ds Paul Saraber. Met zijn komst trad een vernieuwing van de KR leden in. De dames Marietje Potjewijd, Majiet v.d. Broek, Miek v.d. Feltz, Eugénie Karsten, dhr Jan

Vos deden hun intrede. Wij beiden vertrokken uit Zwitserland voor 4 jaar.

Bij onze terugkomst was er weer wisseling van de wacht met ds Bep Elgersma die in 1997 aantrad. Nieuwe veranderingen, het opzetten van een mystiek kring, een jongeren kring, de van der Vorm kring in onze contreien. De dames Maaïke Dudok de Wit, Olga Citroen, Barbara Vogelesang, dhr Henk Brunekreeft traden toe tot de KR die nu volledig gefuseerd was met Genève. Het aantal diensten in Lausanne werd terug genomen tot 1 per maand, de kerstavond viering werd voor het eerst in Villars gehouden.

Met de komst van ds Leen Lamens bleef de Chapel een plek waar intimiteit en verbondenheid ook met de vele kerkgangers die ons voorgingen

en in onze gedachten bleven. Nieuwe gezichten achter de koffietafel, nieuwe KR leden die het welkomswoord spraken, mevr. Frances Sandberg, mevr. Brigitte Vos, en nu nog weer heel kort geleden Mevr. Eugénie van Weede.

Dat allemaal zal niet meer in de vertrouwde Chapel de Béthusy gebeuren maar op een nieuw ontmoetingspunt, het kerkje van Commugny dat ons reeds in de tijd van ds de Beaufort ontving voor gezamenlijke diensten en vieringen. Het wordt nu het centrum van onze gemeenschap en daar hopen wij de geschiedenis van de NPG voort te zetten in dankbaar terug kijken op wat we er 40 jaar lang mochten mee maken.

Barbara en Eef Vogelesang

Adieu Chapelle de Béthusy, bonjour Temple de Commugny

Onze kerk in Lausanne gaan wij verlaten. Noodgedwongen omdat er te weinig kerkgangers meer zijn. Na meer dan vijftig jaar regelmatig het 'Woord' tot ons hebben laten doordringen, zullen wij dit op deze plek nooit meer horen. De gemeente in Lausanne heeft een tijd van opgang en bloei gekend, maar de laatste jaren heeft zij veel van haar oudere leden verloren. Ook zijn er veel naar Holland teruggekeerd. Er kwamen weinig nieuwe leden bij. In de laatste twaalf jaren was de hechtheid tussen de gemeenteleden groot. Men voelde zich verantwoordelijk voor de lege stoel als men niet aanwezig was. De diensten waren een soort van familiebijeenkomsten. Kortom de band tussen de gemeenteleden is groot. Het stemt daarom droevig, dat de gemeenteleden van Lausanne afscheid moeten nemen van haar kerkje waarin verschillende generaties van gelovigen rust, troost, bemoediging, steun, zekerheid, vrede, rechtvaardigheid, hoop, geloof en liefde hebben ondervonden. Aardse goederen zijn vergankelijk; ook een kerkgebouw. Maar het verbond van de gemeente met de Eeuwige blijft bestaan. Moge dit in de nieuwe behuizing zo blijven en dat wij één worden met de Geneefse gemeente en zo een nieuwe periode van groei en bloei insluiden, wens ik beide gemeenten van van ganser harte toe.

Geert van Mesdag

Boekenkennis

Mensen in onze gemeente lezen veel, vaak heel verschillende boeken. In de rubriek boekenkennis kunt u wat u gelezen hebt met ons delen door een kort verslag van een boek te maken en dit toe te sturen aan de redactie. U bent daartoe van harte uitgenodigd.

Soms staan er boeken in onze kast waar ik al tijden van denk: 'die moet ik eens lezen'. Dat is het leuke als je met een vakgenoot getrouwd bent, die een eigen specialisatie heeft. Een van die boeken heet 'Geloofscrisis als gezichtsbedrog, spiritualiteit en pastoraat in een postmoderne cultuur' van Dick Tieleman. Tieleman beschrijft daarin de verandering van onze cultuur en de veranderingen die dat voor de kerk meebrengt. In de tijd van de Reformatie is de cultuur overgegaan van een magisch tijdperk, waarin het pastoraat van de kerk vooral bestond uit sacramentele handelingen. Er was een heilzame

orde die door de kerk geleid werd en waarin alles in verband met het hogere stond, dat door de kerk vertegenwoordigd werd. Toen de cultuur overging naar de moderne tijd waarin waarneming van de natuur een belangrijke ordening voor het denken bracht, moest de kerk ook veranderen in een meer individueel gericht geloof, zoals dat in de tijd van de Reformatie ontstaan is. Het pastoraat richtte zich op het bewaren van de mensen bij de leer van de kerk, die op een vergelijkbare stelselmatige manier geordend werd, vergelijkbaar met de wiskundige patronen waarmee men de natuurverschijnselen in kaart ging brengen. De leer was duidelijk en de kerk werd een bolwerk, waarin men veilig was voor afvalligheid.

Op dit moment beleven we een omslag naar een postmoderne tijd. Dat wil zeggen dat we ontdekken dat de wiskundige modellen ons veel gebracht hebben, maar te kort schieten als het om bepaalde waarden gaat, zoals de bescherming van

de natuur, het voorkomen van oorlogen etc. Daarvoor is een ander perspectief nodig om naast de wiskundige visie naar de werkelijkheid te kijken. Tieleman noemt dat een gekwalificeerd rationalisme. De schok van de tweede wereldoorlog heeft daar in belangrijke mate toe bijgedragen. Ook de dogmatische kijk van de kerk op de werkelijkheid wordt door deze cultuuromslag geraakt. Er zijn veel mensen die zich binnen een kerk als bolwerk niet meer thuis voelen. Volgens Tieleman moet je dit niet als een crisis in geloven zien, maar een omslag die kansen biedt om op een andere manier kerk te zijn. Het belangrijkste wat de kerk uit haar traditie aan de huidige cultuur te bieden heeft is volgens Tieleman de humaniteit. De traditie van christelijke humaniteit kan helpen het rationalisme te kwalificeren. Het pastoraat moet erop gericht zijn dat mensen echt mens kunnen worden, niet door zich tegen de ontwikkelingen in de cultuur te verzetten, maar met de cultuur als horizon. De grote vraag waar mensen naar op zoek zijn is de vraag naar de zin van het leven, zowel binnen als buiten de kerk. Er zijn veel mensen buiten de kerk die zich geïnspireerd weten door de christelijke traditie van humaniteit. Daarom zou de kerk een open netwerk structuur moeten hebben waar er niet zo'n groot verschil is tussen binnen en buiten de kerk. De pastor wordt

ondersteund door een kerngroep, waar omheen een brede groep mensen is die zich voor hun inspiratie oriënteren op het christelijk geloof. Het accent verschuift van kerkdiensten naar gespreksgroepen en pastoraat. Het pastoraat is er niet zozeer op gericht mensen binnen de kerk te houden, maar mensen te bereiken in hun zoeken naar zin en hun daarin te ondersteunen.

Het is een boeiende visie waarin ik veel herken van de kerk met vage grenzen die wij als NPG zijn. Toch zie ik meer in het daarnaast bewaren van de kerkdiensten als plaats waar de liturgie de verhalen draagt en dit losse netwerk een ankerplaats heeft waardoor het gevoed wordt. De kerkdiensten moeten dan wel te maken hebben met de levens van mensen en dus gevoed worden door de pastorale contacten. De rol van de individuele pastor wordt in Tielemans model bepaald door zijn persoonlijke geloofsbeleving en levenservaring. Ik denk dat dit teveel is voor een individueel mens. Natuurlijk is de eigen beleving en persoonlijkheid van de pastor belangrijk, maar het is voor een pastor goed gedragen te worden door een traditie en een geloofsgemeenschap. Niet om oude waarden te herstellen, maar omdat een pastor ook maar een mens is die geestelijke voeding nodig heeft.

Lia Wolters-Berghout

Excursie naar de Wereldraad van Kerken

Regelmatig wordt ik door leden van onze gemeente gevraagd wat de Wereldraad van Kerken, de organisatie waar mijn man werkt, doet. Daar geef ik dan een antwoord op, maar wat is nu leuker dan er eens te gaan kijken. Die gelegenheid heeft u op woensdag 25 november, van 16.00 tot 18.00 uur. Het programma begint met een kennismaking met het Oecumenisch Centrum, waar naast de Wereldraad nog andere organisaties gehuisvest zijn. U kunt de kapel bezichtigen, de pas gerestaureerde vergaderzaal die naar de eerste Secretaris Generaal Dr. Visser 't Hooft genoemd is en andere delen van het gebouw en natuurlijk ook de vitrines met voorwerpen uit vele landen, sommigen met symbolische waarde, anderen als souvenir meegegeven bij bezoeken aan de kerken.

Na de rondleiding zal mijn man Hielke een inleiding houden over het werk van de Wereldraad van Kerken. Eén van de aspecten van dat werk is de interreligieuze dialoog. Dr. Shanta, directeur van de afdeling die zich hiermee bezighoudt zal u hierover het één en ander vertellen.

Het programma zal gedeeltelijk in het Engels en gedeeltelijk in het Nederlands zijn. U kunt het Oecumenisch Centrum vinden aan de Route de Ferney, 150 in Genève. U neemt op de A1 de afslag Grand Saconnex en rijdt in de richting van Genève. U bent dan al op de Route de Ferney. Als u de bebouwde kom van Grand Saconnex door bent vindt u het Oecumenisch centrum al gauw aan uw linkerkant bij een zijweg zonder verkeerslichten. Aan de achterkant van het gebouw is voldoende parkeerruimte (niet op het stuk waar privé op de parkeerplaats geschilderd staat), waarvoor u zich wel even bij de receptie moet intekenen om problemen met de politie te voorkomen.

Het belooft een interessante bijeenkomst te worden. Graag voor 23 november aanmelden bij Eugénie van Weede. Haar e-mail adres en telefoonnummer vindt u op de achterzijde van Kontakt.

Lia Wolters-Berghout

Gebedscyclus van de Wereldraad van Kerken

In veel kerken wordt gebruik gemaakt van de gebedscyclus van de Wereldraad van Kerken. Elke week wordt er voor bepaalde landen gebeden, zodat na een jaar alle landen genoemd zijn. Met kerken in een aantal van die landen zijn we via de Wereldraad van Kerken verbonden. Voor de komende tijd staan de volgende landen op de lijst:

- Week 45: Burundi (lidkerk: de Provincie van de Anglicaanse Kerk van Burundi), Democratische Republiek Kongo (lidkerken: de Evangelisch Lutherse kerk in Kongo, het Licht van de Heilige Geest, de Kerk van Christus in Kongo, de Kerk Van Christus op aarde door zijn special gezant Simon Kimbangu), Rwanda (lidkerken: de Vereniging van Baptisten Kerken in Rwanda, de Provincie van de Episcopale Kerk in Rwanda en de Presbyteriaanse Kerk in Rwanda)
- Week 46: Republiek Kongo (lidkerken: de Kerk van Christus in Kongo, de Evangelische Kerk in Kongo) Gabon (lid: de Evangelische Kerk in Gabon), en Sao Tomé en Príncipe (geen lidkerken)
- Week 47: Kameroen (lidkerken: de Afrikaanse Protestantse Kerk, de Evangelische Kerk van Kameroen, de Presbyteriaanse Kerk in Kameroen en de Unie van Baptisten Kerken in Kameroen.), de Centraal Afrikaanse Republiek (geen lidkerken), en Equatoriaal-Guinea (lidkerk: de Gereformeerde Presbyteriaanse Kerk van Equatoriaal-Guinea.
- Week 48: Boerkina Faso (Lid: de Vereniging van Evangelische Gereformeerde Kerken van Boerkina Faso), Tsjad, Mali, Mauretanië en Niger (geen leden in deze landen)
- Week 49: Liberia (Lidkerken: de Presbyteriaanse Kerk van Liberia en de Lutherse Kerk in Liberia) en Sierra Leone (Lid: de Methodistische Kerk Sierra Leone)

Een weg en een hoop op meer vrede in de wereld.

Met de toekenning van de Nobelprijs voor de vrede is Obama beloond voor zijn buitengewone inspanningen ter zake van de versterking van de internationale diplomatie en de samenwerking tussen de volken, aldus heeft de jury die de Nobelprijs voor de vrede uitreikt bekend gemaakt. Zijn beloften voor ontwapening en internationale diplomatie zijn van een te grote waarde om deze niet te erkennen. Ook zijn grote inspanningen om de conflicten in de wereld bespreekbaar te maken en zodoende deze te verminderen hebben ten doel de vrede dichterbij te brengen. Obama heeft een nieuw internationaal klimaat gekweekt aldus het juryrapport. Daarmee is Obama de eerste die de prijs krijgt voor het veranderen van de stemming in plaats voor het meetbaar bereiken van een doorbraak op het gebied van de vrede. Velen vinden dat de prijs veel te vroeg komt. De eerste om dat toe te geven is Obama zelf. In zijn reactie zei hij de prijs niet verdiend te hebben. Hij droeg de prijs vervolgens op aan iedereen die zich inspant voor vrede en veiligheid in de wereld. Wij moeten bidden, dat Obama de kracht en de steun krijgt van de Eeuwige om zijn beloften waar te maken, zodat men dan volmondig kan beamen: 'Obama heeft de prijs meer dan verdiend'.

Geert van Mesdag

Calvijn 03b

In het geschrevene onder Calvijn03a heb ik in hoofdzaak beschreven hetgeen Calvijn aan het staatsleven in zijn *Institutio Religionis Christianae* heeft gewijd. Onderstaand volgt het vervolg en tevens het slot.

De eerste plicht der onderdanen jegens hun overheden is deze, dat aangaande hun ambt een zo eerbiedig mogelijke opvatting hebben, daar zij immers erkennen, dat het een rechtsbevoegdheid is hun door God opgedragen, en dat ze hen daarom eren en eerbiedigen als Gods dienaren en gezanten. Sommigen hebben over de overheden geen andere opvatting dan dat ze een noodzakelijk kwaad zijn. Petrus eist meer van ons

(1 Petr. 2 : 17), wanneer hij gebiedt de koning te eren, Salomo (Spr. 24 : 21) beveelt God en de koning te vrezen. In een lofspraak bij Paulus (Rom. 13 : 5) wij dienen te gehoorzamen niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wil. Hieruit volgt nog een andere plicht, namelijk dat zij met een bereidvaardig gemoed hun gehoorzaamheid bewijzen: hetzij om hun besluiten te gehoorzamen, hetzij om belastingen te betalen, hetzij om enige andere bevelen te volbrengen. Wie zich tegen de macht stelt, wederstaat de verordening van God. Men kan zich dus niet verzetten jegens de overheid zonder dat men zich tegelijk verzet tegen God. Onder deze gehoorzaamheid begrijpt Calvijn bovendien ook de matigheid, die particuliere personen zich

in het publieke leven moeten opleggen, zodat ze zich niet uit eigen beweging in de publieke zaken mengen, of lichtvaardig doordringen in de taak der overheid. Wanneer zij in de publieke ordening iets vinden, dat verbetering behoeft, moeten zij dit ter kennis brengen van de overheid, die hun bevelen kan de verbetering aan te brengen. Zij moeten dus niets durven doen zonder bevel. Wanneer zij het bevel krijgen van de overheid, zijn zij ook zelf met publiek gezag toegerust. Tot hiertoe is een magistraat beschreven, die een vader des vaderlands is, een herder des volks, een bewaker des vredes, een beschermer der gerechtigheid en een verdediger der onschuld. De onderdanen hebben in een dergelijk bewind een welgevallen. Maar in alle eeuwen zijn er vorsten die zorgeloos zijn in al die dingen, waarvoor ze naarstig behoorden te zorgen, vorsten die het arme volk van geld beroven, die huizen plunderen, die maagden en getrouwde vrouwen schenden, die onschuldigen doden, en die louter straatoverij bedrijven. De onderdanen kunnen in deze vorsten geen gedaante van Gods beeld herkennen, zij zien geen enkel spoor van zulk een dienaar Gods, die de goeden tot lof en kwaden tot straf gegeven was, zo erkennen ze ook in hem niet de vorst, wiens waardigheid en gezag de Schrift aanprijst. Zulk een overheid roept verzet op bij de onderdanen. Maar indien wij op Gods woord letten, zal dat ons verder leiden en leren, dat wij niet alleen onderdanig moeten zijn aan de regering van die vorsten, die behoorlijk en met verschuldigde trouw hun ambt jegens ons waarnemen, maar aan de regering van allen, die het bewind, op welke wijze dan ook, voeren, ook al deden ze niets minder dan hetgeen de plicht is der vorsten. Vorsten die onrechtvaardig en heerszuchtig regeren zijn door God verwekt om de ongerechtigheid des volks te straffen. Getuigenissen hiervan zijn (Job 34 : 30; Hos. 13 : 11; Jes.3 : 4, 10 : 5; Deut. 28 : 29). Het wordt niet zo gemakkelijk door het verstand der mensen aanvaard, dat in een zeer slecht mens, die alle eer geheel onwaardig is, maar bij wie de openbare macht berust, die verheven en Goddelijke macht woont, die die macht van de Heer heeft verkregen. De onderdanen moeten hem daarom dezelfde eerbied en dezelfde achting toedragen, voor zover het de openbare gehoorzaamheid betreft, die ze aan een zeer goede koning, wanneer hun die gegeven werd, zouden toedragen. Het is voldoende bekend, wat voor een koning Nebukadnezar, die Jeruzalem ingenomen heeft, geweest is, namelijk een straatrover en verwoester. En toch zegt de Here bij Ezechiël (29 : 10) dat Hij hem Egypteland

gegeven heeft als loon voor gehoorzaamheid, die hij Hem in het verwoesten van het land betoond had. En tot hem zei Daniël (2 : 37): 'Gij, o koning, zijt een koning der koningen, aan wie de God des hemels een machtig en sterk en heerlijk koninkrijk gegeven heeft; aan u, zeg ik, heeft Hij het gegeven, en ook alle landen, waar mensenkinderen en beesten des velds en de vogelen des hemels wonen, die heeft Hij in uw hand gegeven en u gesteld tot een heerser over hen.' En wederom tot zijn zoon Belsazar (Dan. 5 : 18): 'De allerhoogste God heeft uw vader Nebukadnezar het koninkrijk, en grootheid, en eer, en heerlijkheid gegeven; en vanwege de grootheid, die Hij hem gegeven heeft, beefden alle volken, natiën en tongen voor hem en vreesden voor zijn aangezicht.' Toen Samuël het volk Israël aankondigde, wat het van zijn koningen te lijden zou hebben, zei hij (1 Sam. 8 : 11): 'Dit zal het recht zijn van de koning, die over u regeren zal: hij zal uw zonen nemen en hen stellen tot zijn wagen, opdat hij ze stelle tot zijn ruiters, en dat zij zijn akkers ploegen en zijn oogst oogsten en zijn krijgswapenen maken. En uw dochters zal hij nemen tot apothekeressen en tot keukenmaagden en tot baksters. En uw akkers, en uw wijngaarden en uw beste olijfgaarden zal hij nemen en aan zijn knechten geven. Uw knechten, dienstmaagden, en ezels zal hij nemen en gebruiken tot zijn werk, ja hij zal ook uw kudden verdienen, - een tiende deel opeisen - en gij zult hem tot knechten zijn.' Deze eerbiedige, ja vrome gezindheid zijn wij tot het uiterste toe verschuldigd aan al onze overheden, hoedanig die ook zijn. Indien ouders hun kinderen, of mannen hun vrouwen op zeer smadelijke wijze behandelen, mogen dan daarom de kinderen hun ouders en de vrouwen hun mannen minder gehoorzaam zijn? Neen, want ze worden ook aan slechten en liefdelozen onderworpen. Men moet niet toezien of de ander zijn plicht doet, maar ieder moet voor zichzelf doen wat tot zijn plicht behoort. Daarom, indien wij door een hardvochtige vorst wreed gekweld worden, beroofd en geplunderd, en eindelijk door een goddeloze en heiligschennenden gekweld worden ter wille van onze vroomheid, dan moet in de eerste plaats de herinnering in ons opkomen aan onze zonden, die zonder twijfel door zulke geselen des Heren gekastijd worden. Het staat niet aan ons zulke rampen te genezen. Wat ons overblijft is dat wij de hulp van de Heer inroepen, in wiens hand de harten der koningen en de neigingen der koninkrijken zijn. (Spr. 21 : 1). En hier openbaren zich Zijn wonderbare goedheid en macht en voorzienigheid. Want nu eens verwekt Hij uit zijn dienstknechten mannen, van wie het duidelijk is, dat ze redders zijn, en voorziet hen

van zijn bevel, om een misdadige regering te straffen en het op onrechtmatige wijze verdrukte volk uit zijn jammerlijke ellende te bevrijden; dan weer bestemt Hij de woede van mensen, die iets anders bedenken en wat anders in de zin hebben. Zo heeft Hij het volk Israëel uit de tirannie van Farao verlost door Mozes, uit het geweld van Cushan, de koning van Syrië, door Othniel; uit andere slavernijen door andere koningen of rechters. De onbeschaamdheid der Egyptenaren door de Assyriërs, de wreedheid der Assyriërs door de Chaldeeën, de vermetelheid van Babylon door de Meden en Perzen, toen Cyrus de Meden reeds onderworpen had. Maar, hoe men ook over die daden der mensen oordeelt, toch volvoerde de Here door die daden gelijkelijk zijn werk, daar Hij de bloedige schepters van onbeschaamde koningen brak en ondragelijke dwingelandijen omverwierp. Intussen moeten wij er ten eerste voor oppassen, dat we niet dat gezag der overheden, dat vol is van eerbiedwaardige majesteit, en hetwelk God met zeer ernstige geboden bekrachtigd heeft, ook al berust het bij zeer onwaardige mensen, die het door hun slechtheid, zoveel ze vermogen, bevelen, dat we dat gezag, zeg ik, niet verachten of schenden. Immers, ofschoon de wraak des Heren de straf is van teugenloze dwingelandij, daarom moeten wij niet terstond menen, dat ze ons opgedragen is. Maar bij de gehoorzaamheid, die men, gelijk we vaststelden, aan de heerschappij der overheden verschuldigd is, moet altijd deze uitzondering gemaakt worden, of veeleer hierop vooral gelet worden, dat die gehoorzaamheid ons niet mag afvoeren van de gehoorzaamheid aan Hem, aan Wiens wil alle begeerten der koningen behoren onderworpen te zijn, voor Wiens besluiten hun bevelen moeten wijken en voor Wiens majesteit hun schepters moeten buigen. De Here is de Koning der koningen: wanneer Hij zijn heilige mond geopend heeft, moet hij alleen voor allen en boven allen gehoord worden; verder zijn wij onderworpen aan die mensen, die over ons staan, maar niet anders dan in Hem. Indien zij iets bevelen, dat tegen Hem ingaat, dan moet dat niet geteld worden. Daniël (6 : 22) betuigt, dat hij niet gezondigd had tegen de koning, toen hij aan zijn goddeloos bevel niet gehoorzaam had: want de koning was zijn perken te buiten gegaan en was

niet alleen onrechtvaardig geweest tegenover de mensen, maar had ook, door de hoorns op te heffen tegen God, zelf zijn eigen macht vernietigd. Daarentegen worden de Israëlieten veroordeeld, omdat ze het goddeloze gebod van de koning al te inschikkelijk hadden gehoorzaamd. Want toen Jerobeam gouden kalveren gegoten had, hadden ze Gods tempel verlaten en waren ze zijnen gevalle tot nieuwe superstitiën afgeweken. (1 Kon. 12 : 30). Zover is het er vandaan dat het voorwendsel van gehoorzaamheid lof verdiend, waarachter de vleiers aan het hof zich verschuilen en waarmee ze de eenvoudigen bedriegen, doordat ze zeggen, dat het hun niet geoorloofd is iets te weigeren, dat hun door hun koningen opgedragen is. Alsof God zijn recht aan stervelingen had opgedragen, toen Hij hen stelde over het menselijk geslacht; en evenals of de aardse macht verminderd werd, wanneer ze aan haar Auteur onderworpen wordt, voor Wiens aanschijn ook de hemelse heerschappijen onderdanig vrezten. Ik weet, hoe groot en hoe onmiddellijk gevaar deze standvastigheid dreigt, omdat de koningen het met grote verontwaardiging dragen, wanneer ze geminacht worden, want hun grimmigheid, zegt Salomo (Spr. 16 : 14) is de bode des doods. Maar daar door de hemelse heraut Petrus (hand. 5 : 29) dit gebod is afgekondigd, dat men God meer moet gehoorzamen dan de mensen, zo laat ons ons troosten met deze gedachte, dat wij dan die gehoorzaamheid betonen, welke de Here eist, wanneer we alles liever lijden dan dat wij afwijken van de vroomheid, en opdat onze gemoederen niet zouden wankelen, geeft Paulus (1 Cor. 7 : 23) ons nog een andere prikkel, zeggende, dat wij daarom door Christus voor zulk een prijs gekocht zijn, als waarop Hem onze verlossing te staan gekomen is, opdat wij geen dienstknechten zouden worden van de slechte begeerten der mensen, en nog veel minder onderworpen zouden zijn aan hun goddeloosheid,

Gode zij lof,

Geert van Mesdag

DIACONALE COLLECTE NOVEMBER- Padre Jaime in Chili

Zoals U weet ondersteunen wij pater Jaime al jaren. Twintig jaar geleden heeft hij 35 hele arme jongens van de straat gehaald en bij hem in zijn bescheiden internaat opgenomen om hen een behoorlijke schoolopleiding te geven en daardoor hun toekomstkansen te vergroten. Nu zijn er nog twee jongens die hun opleiding niet af hebben. Financieel is het heel moeilijk voor hem, omdat hij geen subsidie krijgt. Zijn enige bron van inkomsten zijn een beetje geld dat hij binnen krijgt gedurende de zomer, omdat er dan toeristen zijn en het collectegeld van onze gemeente. Geen vetpot dus! Een klein voorbeeld van de omstandigheden waarin zij leven is dat in de wintermaanden er maar vier uur per dag gestookt wordt met een petroleumkachel. Niet meer want dat is te duur. Brigitte Vos heeft net weer met de pater gesproken en zo horen wij direct hoe het met hem gaat. De pater is inmiddels 58 en heeft niet meer de energie nog meer jongens van de straat te halen en altijd maar weer te moeten bedelen. In februari hebben we een bedankbrief gekregen voor onze financiële hulp met een afrekening tot de laatste pesos. Hij heeft gas gekocht om te koken, arme gezinnen geholpen met voedsel. De gemeente waar hij woont is zeer arm, dus de pater is heel dankbaar voor het beetje geld dat wij hem sturen. Zo hoort het: een protestantse gemeente die een katholieke pater helpt te overleven!

Opbrengsten Diaconie:

Augustus Sentinelles	CHF 437.05
September Natty Petrosino	CHF 690.70

Frances Sandberg

BIJBELLEESROOSTER NOVEMBER 2009

zondag	1 november	Psalm 34	maandag	16 november	Psalm 119:169-176
maandag	2 november	Judas 1-16	dinsdag	17 november	2 Makkabeeën 7:1-6 Daniël 3:1-23
dinsdag	3 november	Judas 17-25	woensdag	18 november	2 Makkabeeën 7:7-12 Matteüs 10:16-33
woensdag	4 november	Psalm 119:145-152	donderdag	19 november	2 Makkabeeën 7:13-19 Jesaja 14:4-20
donderdag	5 november	2 Makkabeeën 6:1-16 Daniël 9:1-19	vrijdag	20 november	2 Makkabeeën 7:20-29 Matteüs 4:1-11
vrijdag	6 november	2 Makkabeeën 6:17-31 Daniël 1:1-21	zaterdag	21 november	2 Makkabeeën 7:30-42 Openbaring 12:10-12
zaterdag	7 november	Psalm 71	zondag	22 november	Psalm 149
zondag	8 november	3 Johannes	maandag	23 november	Marcus 12:28-34
maandag	9 november	Psalm 119:153-160	dinsdag	24 november	Marcus 12:35-13:2
dinsdag	10 november	2 Timoteüs 1:1-10	woensdag	25 november	Marcus 13:3-13
woensdag	11 november	2 Timoteüs 1:11-18	donderdag	26 november	Marcus 13:14-27
donderdag	12 november	Psalm 119:161-168	vrijdag	27 november	Marcus 13:28-37
vrijdag	13 november	2 Timoteüs 2:1-13	zaterdag	28 november	2 Timoteüs 3:10-17
zaterdag	14 november	2 Timoteüs 2:14-26	zondag	29 november	2 Timoteüs 4:1-8
zondag	15 november	2 Timoteüs 3:1-9	maandag	30 november	2 Timoteüs 4:9-22